

**Ierosināta lieta par Reliģisko organizāciju likuma normām, kuras nosaka prasības
reliģiskās savienības (baznīcas) izveidošanai**

Satversmes tiesas 1. kolēģija 2017. gada 19. jūlijā ierosināja lietu “Par Reliģisko organizāciju likuma 7. panta otrās daļas un 8. panta ceturtais daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 99. un 102. pantam un par Reliģisko organizāciju likuma 7. panta trešās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91., 99. un 102. pantam”.

Apstrīdētās normas

Reliģisko organizāciju likuma 7. panta otrā daļa: “Desmit (vai vairāk) vienas konfesijas draudzes, kas ir reģistrētas Latvijas Republikā, var izveidot reliģisko savienību (baznīcu). Šis noteikums neattiecas uz šā likuma 8. panta ceturtajā daļā norādītajām reliģiskajām organizācijām.”

Reliģisko organizāciju likuma 7. panta trešā daļa: “Vienas konfesijas draudzes var izveidot valstī tikai vienu reliģisko savienību (baznīcu).”

Reliģisko organizāciju likuma 8. panta ceturta daļa: “Draudzēm, kuras pirmo reizi uzsāk darbību Latvijas Republikā un nepieder pie valstī jau reģistrētajām reliģiskajām savienībām (baznīcām), pirmo desmit gadu laikā katru gadu jāpārreģistrējas reģistra iestādē (turpmāk – pārreģistrācija). Pārreģistrējot reliģisko organizāciju, reģistra iestāde pamatojas uz Tieslietu ministrijas sniegto atzinumu par reliģiskās organizācijas iepriekšējā perioda darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām.”

Augstāka juridiska spēka normas

Satversmes 91. pants: “Visi cilvēki Latvijā ir vienlīdzīgi likuma un tiesas priekšā. Cilvēka tiesības tiek īstenotas bez jebkādas diskriminācijas.”

Satversmes 99. pants: “Ikvienam ir tiesības uz domas, apziņas un reliģiskās pārliecības brīvību. Baznīca ir atdalīta no valsts.”

Satversmes 102. pants: “Ikvienam ir tiesības apvienoties biedrībās, politiskās partijās un citās sabiedriskās organizācijās.”

Lietas fakti

Lieta ierosināta pēc Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta (turpmāk – tiesa) pieteikuma. Tiesā kasācijas kārtībā tiek skatīta lieta par Administratīvās apgabaltiesas spriedumu, ar kuru noraidīts reliģiskas organizācijas “Latvijas Pareizticīgā Autonomā Baznīca” (turpmāk – reliģiska organizācija) pieteikums par tās ierakstīšanu reliģisko organizāciju un to iestāžu reģistrā, tādējādi atsakot tai piešķirt juridiskas personas statusu un liedzot šīs organizācijas draudzēm izveidot reliģisko savienību (baznīcu).

Tiesas ieskatā apstrīdētās normas, ciktāl tās ierobežo desmit (vai vairāk) draudzēm tiesības izveidot baznīcu, paredzot tām desmit gadu pārreģistrācijas periodu, un noteic, ka vienas konfesijas ietvaros var izveidot tikai vienu baznīcu, nepamatoti ierobežo reliģiskai organizācijai Satversmē garantētās tiesības uz reliģijas un biedrošanās brīvību. Turklāt likumā noteiktais ierobežojums vienas konfesijas ietvaros izveidot tikai vienu baznīcu esot pretējs arī vienlīdzības principam. Apstrīdētās normas nevienlīdzīgā situācijā nostādot dažādas reliģiskas grupas vienas konfesijas ietvaros, jo ļauj tikai vienai no šīm grupām izveidot reliģisko savienību (baznīcu), turklāt tikai tai, kura to veic pirmā.

Tiesas procedūra

Satversmes tiesa ir uzaicinājusi Saeimu līdz 2017. gada 19. septembrim iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lietas sagatavošanas termiņš ir 2017. gada 19. decembris. Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Ketija Strazda

Satversmes tiesas priekšsēdētājas palīdze

Ketija.Strazda@satv.tiesa.gov.lv

67830737, 26200580